

2) особлива увага до викладача як ключової фігури освітнього процесу (регулярне підвищення кваліфікації, обмін досвідом, можливість науково-дослідної діяльності тощо);

3) створення та розвиток сучасної інфраструктури (в основному, комп'ютерної) забезпечення навчального процесу;

4) наявність баз практик і стажувань (у тому числі зарубіжних), забезпечення тісної взаємодії з майбутніми роботодавцями.

А по-друге – висуває проблему розвитку культури академічної доброчесності, спровоковану вільним доступом студентів до величезного масиву інформації.

Вирішення цієї проблеми лежить не тільки в руслі самостійного навчання студентів зазначеної культури, але й розробці спеціальних додаткових занять, що будуть цілеспрямовано допомагати в цій проблемі і фокусувати увагу на необхідності надбання ключових професійних компетенцій, а не запозичення їх іззовні.

Особливу роль у надбанні компетенцій і підвищенні рівня академічної доброчесності покликані відігравати наукові школи. Наукова школа – це багатогранне поняття, феномен, унікальне явище, що спирається на спільність науково-дослідницьких інтересів та інтегрує тісне і близьке співробітництво дослідників і практиків, що породжує неформальні наукові відносини та приваблює нові молоді таланти, а також сприяє розвитку принципово нових галузей науки. Наявність наукової школи супроводжується успадкуванням і розвитком знання, його передачею від одного покоління до іншого та створює основу для розвитку культури академічної доброчесності.

Т. Г. Сухорукова

ПЕДАГОГІЧНА ЕТИКА ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Вимоги сучасної економіки до молодих спеціалістів визначають напрями розвитку педагогічної праці. Сучасний педагог вищої школи повинен не тільки вдосконалювати свої професійні знання, а й розвивати культуру педагогічної діяльності. Педагоги, науковці та практики зазначають, що за останні майже три десятиліття розвитку вітчизняної педагогіки умови навчання кардинально змінилися: 1) сьогодні більшість студентів денної форми навчання (особливо старших курсів) поєднують навчання з роботою; 2) контрактна форма навчання стала переважною, що опосередковано впливає на побудову відносин «педагог–студент»; 3) йде постійне скорочення годин аудиторних занять і одночасне збільшення годин самостійної роботи; 4) підвищується значення прикладних знань; 5) суспільство все більше орієнтується на матеріальні цінності, проте рейтинг духовно-моральних цінностей знижується; 6) у суспільній

свідомості спостерігається розмитість моральних цінностей та ідеалів, зокрема у частини інтелігенції, знижується віра в краще майбутнє, у розвиток сучасної цивілізації. Природно, що ці зміни впливають на етику педагогічної діяльності.

Загальновизнаною аксіомою є класичне визначення етики як системи універсальних і специфічних моральних вимог і норм поведінки, що реалізуються в процесі суспільного життя. Педагогічна етика – це наука про закономірності розвитку моральних вимог, що породжуються особливостями педагогічної праці, які проявляються у взаєминах між учителем і учнем, вчителями та батьками учнів, між учителями та адміністрацією, а також у складних взаєминах у самому педагогічному колективі, визначальною умовою яких є особистісні і професійні якості вчителя (педагога).

Спеціальні дослідження показують, що студенти більше цінують у викладачеві тактовність, доброту, справедливість, розуміння вікових проблем, бажання надати студенту допомогу в опануванні програмного матеріалу, товариськість, сумлінність, працьовитість, стриманість, віру в пізнавальні здібності того, хто навчається, терпіння, вимогливість і низку інших професійно значущих особистісних рис. Але головне, чим дорожить вихованець, – це душевна щедрість, щирість і сердечність відносин.

Педагогічна етика базується на класичних принципах професійної етики: неупередженість, об'єктивність; конфіденційність; посадові старання; точне виконання професійних обов'язків; уникнення потенційних або явних конфліктів. Ці принципи покладені і в професійну етику педагога. Безумовно, ринкова економіка чинить активний вплив і на навчальний процес. Сьогодні педагог не може користуватися тільки традиційними методами навчання. Але за новими методами навчання (більш технічно оснащеними) не повинна зникнути духовна складова освітнього процесу.

Практика показує, що комп'ютеризація планомірно призводить до зниження рівня загальної і спеціальної граматики не тільки серед студентів, але і з-поміж педагогів. За рекомендацію маємо наголосити на необхідності проведення серед педагогів аудіодиктантів.

Точне виконання професійних обов'язків педагогом є безумовним орієнтиром професійної діяльності студента в майбутньому. Заохочення наукової діяльності студента активізує його творчий потенціал. Приклад педагога-вченого змушує деяких студентів вибирати наукову стежу. Як сказав Сенека: «Довгий й мало корисний шлях настанов, короткий і дійсний шлях прикладу». Педагог вищої школи зобов'язаний не тільки зберігати знання, які він передає студентам, а й примножувати знання, щоб студенти бачили: їхній наставник теж розвивається, вносить нові, сучасні знання у свою педагогічну практику. Досвід показує, що студенти це відразу відчувають.

У висновку слід зазначити, що етичний саморозвиток педагога вищої школи має складатися з культурного та патріотичного розвитку. Педагог – це людина культури. Він сам – носій культури. У суспільній свідомості педагог завжди був і залишається зразком культури. Ядро його особистості складають так звані загальнолюдські гуманістичні цінності моральних, гносеологічних, естетичних норм.

Ю. В. Єлагін

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Забезпечення академічної доброчесності базується на принципах об'єктивності та справедливості освітнього процесу під час навчання, викладання та оцінювання результатів навчання; провадження та викладення результатів наукової діяльності з метою забезпечення загального доступу і довіри до результатів навчання та наукових досягнень.

Інформатизація освіти в Україні є одним із напрямів забезпечення об'єктивності та дотримання доброчесності процесів викладання та оцінювання результатів навчання, провадження наукової, науково-педагогічної діяльності. Головною її метою є підготовка фахівця до повноцінного життя і діяльності в умовах інформаційного суспільства, комплексна перебудова педагогічного процесу, підвищення його якості, об'єктивності та ефективності.

Інформатизація вищої школи передбачає:

- оперативне оновлення навчальної інформації у зв'язку з розвитком науки, техніки, культури;
- отримання оперативної інформації про індивідуальні особливості кожного студента, що уможливує диференційований підхід до організації їх навчання;
- освоєння адекватних науковому змісту навчання й індивідуальним особливостям студентів способів донесення навчальної інформації;
- отримання інформації про результативність педагогічного процесу, що дасть змогу оперативно вносити в нього необхідні корективи.

Усе це сприяє удосконаленню інформаційної культури студентів, здійсненню рівневої та профільної диференціації навчально-виховного процесу з метою розвитку нахилів і здібностей студентів, задоволення